

Ελληνική Δημοκρατία
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Ηπείρου

Μαθησιακές Δυσκολίες: δυσλωσσία και πολυγλωσσικό περιβάλλον

Ενότητα 6: Άλλα είδη ειδικών μαθησιακών δυσκολιών: Δυσγραφία, δυσορθογραφία, δυσαναγνωσία, δυσαριθμησία

Ζακοπούλου Βικτωρία

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Τμήμα Λογοθεραπείας

Μαθησιακές Δυσκολίες: δυσλωσσία και πολυγλωσσικό περιβάλλον

Ενότητα 6: Άλλα είδη Ε.Μ.Δ.: Δυσγραφία, δυσορθογραφία, δυσαναγνωσία, δυσαριθμησία
Ζακοπούλου Βικτωρία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Ιωάννινα, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ηπείρου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές πρέπει να γνωρίζουν :

- ✓ τι είναι οι :δυσγραφία, δυσορθογραφία, δυσαριθμησία
- ✓ Ποια τα βασικά κλινικά τους συμπτώματα
- ✓ Ποιοι πιθανοί παράγοντες συμβάλλουν στην εκδήλωσή τους

Περιεχόμενα ενότητας

1. Δυσγραφία
2. Δυσορθογραφία
3. Δυσαναγνωσία
4. Δυσορθογραφία
5. Μελέτες περίπτωσης

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ανοικτά μαθήματα
opencourses

**Άλλες ειδικές μαθησιακές δυσκολίες:
δυσγραφία, δυσορθογραφία,
δυσαναγνωσία, δυσαρμηθησία**

ΔΥΣΑΡΙΘΜΗΣΙΑ

- Κυρίαρχη δυσκολία επίλυσης προβλημάτων, διενέργειας βασικών μαθηματικών πράξεων (πρόσθεση, αφαίρεση...), αναγνώρισης μαθηματικών συμβόλων
- Δυσκολία ταξινόμησης και ομαδοποίησης και κατανόησης του αριθμητικού συστήματος
- Δυσκολία κατανόησης γεωγραφικών σημάτων και χωρικών αναπαραστάσεων

Έξι τύποι δυσαριθμησίας (1 από 2)

- Λεκτική: λεκτικός καθορισμός μαθηματικών όρων και πράξεων
- Πρακτικογνωστική: υλοποίηση μαθηματικών πράξεων
- Λεξικολογική: ανάγνωση μαθηματικών συμβόλων και πράξεων

Έξι τύποι δυσαριθμησίας (2 από 2)

- Λειτουργική: εκτέλεση μαθηματικών πράξεων
- Ιδεογνωστική: κατανόηση των μαθηματικών και γνωστικών διεργασιών (τεκμηρίωση)
- Γραφολογική: γραφημική αναπαράσταση των μαθηματικών συμβόλων

Παράγοντες δυσαριθμησίας (1 από 2)

- Διαταραχές στις σχέσεις χώρου
- Οπτικής αντίληψης-αναγνώρισης συμβόλων
- Γλωσσικών ικανοτήτων
- Διαταραχές στη μνήμη και στις γνωστικές στρατηγικές μάθησης

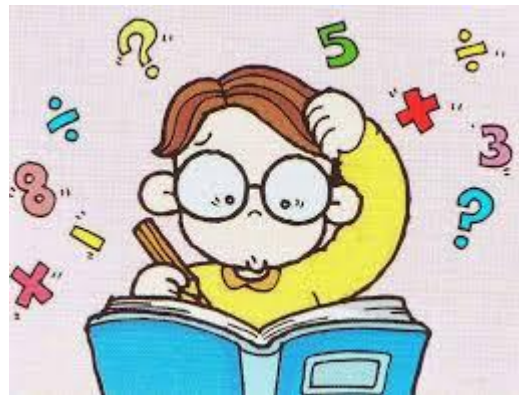

Παράγοντες δυσαριθμησίας (2 από 2)

- Μικρή διάρκεια προσοχής (ικανότητα μέτρησης, ταξινόμησης, αντιστοίχισης ένα προς ένα
- Ελλιπής κινητική ανάπτυξη

Μελέτη Περίπτωσης

Κλινικά χαρακτηριστικά

Γερμανό αγόρι το οποίο υπέστη εγκεφαλικό επεισόδιο στο αριστερό ημισφαίριο σε ηλικία 6.3 ετών, λίγους μήνες πριν ξεκινήσει το σχολείο. Παρ' όλο που ανέκτησε πλήρως τις ικανότητες ομιλίας, απέτυχε να αποκτήσει τις ικανότητες του γραπτού λόγου (Fiori, A., et al., 2006).

ΙΣΤΟΡΙΚΟ (1 από 6)

- Ο CK είχε φυσιολογική φυσική και πνευματική ανάπτυξη μέχρι την ηλικία των 6.3 ετών, ο οποίος υπέστη ένα εγκεφαλικό επεισόδιο στο αριστερό ημισφαίριο, κατά τη διάρκεια μικρών χειρουργικών επεμβάσεων, ενώ βρισκόταν σε γενική αναισθησία.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ (2 από 6)

Ως επακόλουθα αυτής της βλάβης, εμφάνισε πάρεση στο δεξί χέρι, ολική αφασία και σοβαρά προβλήματα προσοχής, συμπεριλαμβανομένων υπερβολική κινητική δραστηριότητα (excessive motor activity) και παρορμητική συμπεριφορά. Δέκα μήνες μετά, είχε μια ενιαία γενικευμένη κρίση και συνεπώς έκτοτε του χορηγήθηκε αντιεπιληπτική φαρμακευτική αγωγή .

ΙΣΤΟΡΙΚΟ (3 από 6)

Μετά από ένα χρόνο εντατικής λογοθεραπείας, τα αφασικά συμπτώματα δεν ήταν πλέον ορατά. Η λειτουργία του δεξιού του ώμου βελτιωνόταν, αλλά ο CK φρόντισε να το παραμελήσει και αντί αυτού χρησιμοποίησε το αριστερό χέρι για να γράψει. Τα προβλήματα προσοχής ανέκαμψαν εν μέρει αλλά είναι ακόμη παρόντα, ωστόσο ήταν πιθανό για τον CK να παρακολουθήσει την πρώτη τάξη δημοτικού σε κανονικό σχολείο.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ (4 από 6)

Παρ' όλο που ο CK απέδιδε γενικά καλά στο σχολείο, σύντομα παρουσίασε **σοβαρές δυσκολίες στο να κατακτήσει αναγνωστικές και γραπτές ικανότητες**, παρ' όλο που δεν είχε καταγραφεί οικογενειακό ιστορικό αναπτυξιακής δυσλεξίας ή δυσγραφίας.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ (5 από 6)

Στο τέλος της πρώτης τάξης, όταν ο CK έγινε 8 ετών, οι γονείς του ζήτησαν βοήθεια μιας και το παιδί δεν ήταν ικανό να μάθει να διαβάζει μέσω της τυπικής διαδικασίας που εφαρμόζεται στο σχολείο.

Μέχρι τη στιγμή που η παρέμβαση ξεκίνησε ο CK ήταν 9.2 ετών και πήγαινε στην Β' δημοτικού.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ (6 από 6)

Η διάρκεια αξιολόγησης του CK διήρκησε 12 εβδομάδες για να αποκτήσουν όσο το δυνατό πληρέστερη εικόνα και κατά τη διάρκεια αυτής χορηγήθηκαν κάποια γερμανικά σταθμισμένα και μη σταθμισμένα τεστ.

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ: (1 από 3)

- Μέτρια μειωμένες ικανότητες φωνολογικής επίγνωσης.
- Σοβαρό έλλειμμα στην ικανότητα λεκτικής μνήμης εργασίας.

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ:(2 από 3)

- Λόγω του παραπάνω ελλείμματος η κατάκτηση μιας στρατηγικής ανάγνωσης ενός υπολεξιλογίου (sublexical) 3 ή 4 γραμμάτων είναι αδύνατη, καθώς η αναγνωστική διδασκαλία επικεντρωνόταν στην ανάγνωση κάθε γράμματος ξεχωριστά (letter-by-letter).

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ: (3 από 3)

Μετά από επίκτητο εγκεφαλικό τραύμα, η φωνολογική επίγνωση και η επίδοση της μνήμης εργασίας βρίσκονται σε διάσταση, γεγονός που δείχνει ότι οι αποκτηθείσες αναγνωστικές δυσκολίες μπορεί να διαφέρουν από τα αναπτυξιακού τύπου προβλήματα παρά τις ισχυρές διαστάσεις των υποκείμενων νευροψυχολογικών και νευρογλωσσικών ελλειμμάτων.

2^η μελέτη περίπτωσης

- Η περίπτωση του Μπιλ Μάρσαλ, ο οποίος είχε υποστεί εγκεφαλικό επεισόδιο (“Phantoms in the Brain”)

Διάλογος με το γιατρό: (1 από 7)

- «Ποιο ήταν το επάγγελμά σου Μπιλ;»
- «Ήμουν πιλότος της Πολεμικής Αεροπορίας.»
- «Τί είδους αεροπλάνο πιλοτάριζες;»
- Ο Μπιλ ονόμασε τον τύπο του αεροπλάνου, και πρόσθεσε: «Ήταν το ταχύτερο αντικείμενο κατασκευασμένο από τον άνθρωπο εκείνη την εποχή.»

Διάλογος με το γιατρό:(2 από 7)

- Σε κάποιο σημείο της συζήτησης, ο γιατρός τον ρώτησε:
- «Εντάξει Μπιλ. Μπορείς να αφαιρέσεις επτά από εκατό; Πόσο κάνει εκατό μείον επτά;»
- Ο Μπιλ είπε: «Ε; Εκατό μείον επτά;»
- «Ναι.»

Διάλογος με το γιατρό:(3 από 7)

- «Μμμ... εκατό μείον επτά.»
- «Ναί, εκατό μείον επτά.»
- «Λοιπόν,» είπε ο Μπιλ, «Εκατό. Θέλεις να βγάλω επτά από το εκατό. Εκατό μείον επτά.»
- «Ναι.»
- «Ενενήντα έξι;»

Διάλογος με το γιατρό:(4 από 7)

- «Όχι.»
«Α!» έκανε.
- «Ας προσπαθήσουμε κάτι άλλο. Πόσο κάνει δεκαεπτά μείον τρία;»
«Δεκαεπτά μείον τρία; Ξέρεις κάτι, δεν είμαι πολύ καλός σ' αυτά τα πράγματα.»

Διάλογος με το γιατρό:(5 από 7)

- «Μπιλ, το αποτέλεσμα είναι μικρότερος αριθμός, ή μεγαλύτερος;»
- «Α, μικρότερος αριθμός!» είπε, δείχνοντας έτσι ότι καταλάβαινε τί είναι η πράξη της αφαίρεσης.
- «Ωραία, πόσο κάνει λοιπόν δεκαεπτά μείον τρία;»
- «Μήπως δώδεκα;»

Διάλογος με το γιατρό:(6 από 7)

- Ο γιατρός άρχισε ν' αναρωτιέται μήπως ο Μπιλ είχε πρόβλημα στην κατανόηση του τί είναι ένας αριθμός, ή η φύση των αριθμών. Για το λόγο αυτό, τον ρώτησε:
- «Μπιλ, τί είναι το άπειρο;»
- «Α, είναι ο μεγαλύτερος αριθμός που υπάρχει.»

Διάλογος με το γιατρό: (7 από 7)

- «Ποιος αριθμός είναι μεγαλύτερος: το εκατόν ένα ή το εννενήντα επτά;»
Ο Μπιλ απάντησε αμέσως: «Το εκατόν ένα είναι μεγαλύτερος.»
«Γιατί;»
«Γιατί έχει πιο πολλά ψηφία.»

Ιστορία-ανέκδοτο (1 από 5)

- Στη συνέχεια ο γιατρός σκέφτηκε να του πει μια ιστορία–ανέκδοτο:
- «Μια μέρα ένας τύπος μπαίνει στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Νέας Υόρκης, στην αίθουσα των δεινοσαύρων, και βλέπει έναν τεράστιο σκελετό μεταξύ των εκθεμάτων. Ήθελε να μάθει πόσο αρχαίος ήταν ο δεινόσαυρος, οπότε πλησίασε το φύλακα που καθόταν σε μια γωνιά και τον ρώτησε:

Ιστορία-ανέκδοτο (2 από 5)

“Δε μου λες φίλε-μου, ποια είναι η ηλικία αυτών των οστών;” Ο φύλακας κοίταξε τον άντρα και είπε: “Α, αυτά; Είναι εβδομήντα εκατομμυρίων και τριών ετών κύριε.” Ο άνθρωπος απόρησε: “Εβδομήντα εκατομμυρίων και τριών ετών; Δεν ήξερα ότι η επιστήμη μπορεί να βρει με τέτοια ακρίβεια την ηλικία των απολιθωμάτων!”

Ιστορία-ανέκδοτο (3 από 5)

- Ο φύλακας απάντησε: “Κοιτάξτε, είναι απλό: μου έδωσαν αυτή τη δουλειά τρία χρόνια πριν, και μου είπαν τότε ότι αυτά τα κόκκαλα είναι εβδομήντα εκατομμυρίων ετών».
- Ο Μπιλ ξέσπασε σε γέλια αμέσως μόλις άκουσε την τελευταία φράση.

Ιστορία-ανέκδοτο (4 από 5)

- Προφανώς μπορούσε να καταλάβει πολύ περισσότερα για τους αριθμούς απ' ό,τι θα υπέθετε κανείς ακούγοντάς τον. Απαιτείται ένας αρκετά νοήμων νους για να καταλάβει αυτό το ανέκδοτο. Ο γιατρός ρώτησε τον Μπιλ:

Ιστορία-ανέκδοτο (5 από 5)

- «Λοιπόν; Πες-μου πού νομίζεις ότι βρίσκεται το αστείο;»
«Ε, να, ξέρεις... ο βαθμός της αριθμητικής ακρίβειας είναι εξωπραγματικός»

Ερμηνεία (1 από 2)

- Ο Μπιλ καταλάβαινε το ανέκδοτο και την έννοια του άπειρου, αλλά δεν μπορούσε να αφαιρέσει τρία από δεκαεπτά. Το εγκεφαλικό του είχε συμβεί στην περιοχή της γωνιώδους έλικας και προκάλεσε την κατάσταση που ονομάζεται δυσαριθμησία (dyscalculia).

Ερμηνεία (2 από 2)

- Ή για να είμαστε πιο ακριβείς, **δυσαριθμησία** ονομάζεται η κατάσταση όταν υπάρχει εκ γενετής, ή εμφανίζεται κατά την ανάπτυξη του εγκεφάλου. Όταν εμφανίζεται μετά από ατύχημα, όπως στην περίπτωση του Μπιλ, τότε ονομάζεται **αναριθμησία** (acalculia).

Βιβλιογραφία (1 από 2)

Βάμβουκας, Μ. (1994). *Αξιολόγηση Αναγνωστικών Δεξιοτήτων*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Γέρος, Θ. (1991). *Σχολική αποτυχία*. Αθήνα: Βιβλιογονία.

Γρούιος, Γ., Αλευριάδου, Α., Τζορμπατζούδης, Χ. (2003). Μέτρηση και αξιολόγηση γραφοκινητικών δεξιοτήτων: Σύγχρονες προσεγγίσεις. *Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδος*, 1, 179-189.

Ζαφρανά, Μ., Νικόλτσου, Κ., & Δανιηλίδου, Ε. (2000). Αποτελεσματική μάθηση γραφής και ανάγνωσης στην προσχολική ηλικία μέσω μιας πολυαισθητηριακής μεθόδου: Μια πιλοτική έρευνα. *Perceptual & Motor Skills*, 91, 435 – 446.

Παντελιάδου, Σ. (2000). *Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη. Τι και Γιατί*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Σπαντιδάκης, Ι. (2004). *Προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου παιδιών σχολικής ηλικίας. Διάγνωση – Αξιολόγηση - Αντιμετώπιση*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.

Βιβλιογραφία (2 από 2)

Σταυρίτσα, Π., Κατσαφούρος, Κ. (2003). Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στη γραφή. *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, 50, 17-26.

Συλλογικό έργο (2010). *Εκπαίδευση παιδιών με ειδικές ανάγκες. Μια πολυπρισματική προσέγγιση*. Αθήνα: Εκδότης: Πεδίο.

Συλλογικό έργο. (2011). *Δυσκολίες μάθησης. Αναπτυξιακές εκπαιδευτικές και κλινικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Εκδότης: Πεδίο.

Βιβλιογραφία ξενόγλωσση (1 από 3)

Beitchman, J.H. & Brownlie, E.B. (2014). *Language disorders in children and adolescents*. Boston, MA : London : Hogrefe & Huber .

Bezrukikh, M. M. (2005). Psychophysiological mechanisms of writing difficulties in schoolchildren. *Human Physiology*, 31 (5), 539-544.

Case-Smith, J. (2002). Effectiveness of school-based Occupational Therapy intervention in Handwriting. *The American Journal of Occupational Therapy*, 56(2), 17-25.

Dennis, L.J., & Swinth, Y. (2001). Pencil grasp and children's handwriting legibility during different-length writing tasks. *The American Journal of Occupational Therapy*, 55(2), 175-183

Kamhi, A., Masterson, J., & Apel, K. (2007). *Clinical Decision Making in Developmental Language Disorders (Communication and Language Intervention)*. Baltimore: P. Brooks.

Βιβλιογραφία ξενόγλωσση (2 από 3)

- Paul, R., & Norbury, C. (2011). Language Disorders from Infancy through Adolescence: Listening, Speaking, Reading, Writing, and Communicating. 4th eds., Mosby, Missouri :Elsevier.
- Rosenblum, S. (2003). Product and process evaluation of handwriting difficulties. Educational Psychology Review,15 (1), 41-81.
- Simms, M.D., & Schum, R.L. (2011). Language development and communication disorders. In: Kliegman R.M., Behrman, R.E., Jenson, H.B., & Stanton, B.F., eds. Nelson Textbook of Pediatrics. 19th ed. Philadelphia, PA: Elsevier Saunders, chap 32.
- Shiple, K., G., & McAfee, J., & G. (2008). Assessment in Speech-Language Pathology: A Resource Manual Spiral-bound. Delmar Cengage Learning. Clifton Park, USA.
- Volman,M.J.M.,Van Schendel,M,B.,& Jongmans,J.M.,(2006).Handwriting difficulties in primary school children: A search for underlying mechanisms. The American Journal of Occupational Therapy, 60(4),451-460.

Βιβλιογραφία ξενόγλωσση (3 από 3)

Wassenberg, R., Feron, F., Kessels, A., Hendriksen, J., Kalff, A., Kroes, M., Hurks, P., Beeren, M., Jolles, J., Vles, J. (2005). Relation between cognitive and motor performance in 5- to 6- year old children: Results from a large-scale cross-sectional study. *Child Development*, 76 (5), 1092-1103.

Χρήσιμες ιστοσελίδες

<http://www.selle.gr/>

<http://www.logopedists.gr/logopedists/>

<http://www.logotherapy.gr/>

<http://www.asha.org/public/speech/disorders/ChildSandL.htm>

<http://www.nidcd.nih.gov/health/voice/pages/specific-language-impairment.aspx>

<http://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/3613/1059.pdf>

kday-v.thess.sch.gr/wp-content/uploads/ny2.doc

http://dipe.mes.sch.gr/index_htm_files/praktika_imeridas_eid_agogis_2013.pdf

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Τεχνολογικό Ίδρυμα Ηπείρου. <Ζακοπούλου Βικτωρία>.

<Μαθησιακές Δυσκολίες: δυσλωσία και πολυγλωσσικό περιβάλλον>.

Έκδοση: 1.0 <Ιωάννινα>, 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<http://eclass.teiep.gr/courses/LOGO101/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές [1] ή μεταγενέστερη. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, Διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: <Τσάνταλη Ελένη>
<Ιωάννινα>, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη Δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης